

Socialdemokraterna
Österåker

20251020 1.9

BUDGET 2026 PLAN 2027-2028

INNEHÅLLSFÖRTECKNING**Sida**

1.0 Allmänt	3
1.1 En budget för barnens framtid	3
2.0 Budgetförutsättningar	4
2.1 Budget och planeringsförutsättningar 2026 och plan 2027-2028	4
3.0 Skatt, indexuppräknings, framtida volymökningar och prisutveckling	4
3.1 Föreslagen skattesats	4
3.2 Indexuppräknings	4
3.3 Volymjusteringar och prisutveckling	4
4.0 Nämndernas budget och uppdrag	6
4.1 Taxor och avgifter	6
4.2 Kommunfullmäktige	6
4.3 Överförmyndarnämnden	7
4.4 Kultur- och fritidsnämnden	8-10
4.5 Utbildningsnämnden	11-15
4.6 Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnd	16
4.7 Vård- och omsorgsnämnden	17-18
4.8 Socialnämnden	19
4.9 Byggnadsnämnden	20
4.10 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	21
4.11 Kommunstyrelsen	22-27
5.0 Prioriterade investeringar	28
5.1 Prioriterade investeringar	29-30
6.0 Ekonomiska sammanställningar	31
6.1 Driftbudget	32
6.2 Resultatbudget	33
6.3 Investeringsbudget	34
6.4 Kassaflödesanalys	35

1.0 Allmänt

En budget för barnens framtid

Österåker ska vara en kommun som håller ihop – där välfärden fungerar, där alla barn får en bra start i livet och där ingen lämnas efter. Vårt budgetförslag för 2026, med plan för 2027–2028, är en tydlig riktning för ett mer jämlikt och mänskligt Österåker.

Vi vill bygga en kommun där trygghet och framtidstro går hand i hand. Där skolorna får resurser att ge varje barn rätt förutsättningar att lyckas, där äldre får den omsorg de förtjänar och där kultur och fritid är tillgängligt för alla – inte bara för den som har råd.

Därför höjer vi skatten med 30 öre för att finansiera nödvändiga satsningar inom utbildningen. Det är en investering i människor, inte en kostnad. Vi prioriterar barn och unga med avgiftsfri musikskola, slopade föreningsavgifter och fler fritidsfältare. Vi stärker utbildningen med höjd skolpeng, fler behöriga lärare, satsning på elevhälsa och skolfrukost till alla elever. Vi värnar också våra äldre genom att återinföra avgiftsfria trygghetslarm och ta bort avgifterna i dagverksamheten. Omsorg ska inte vara en fråga om plånbok, utan om värdighet.

Vi tar ansvar för hela kommunen och tillför därför ett skärgårds- och landsbygdsstöd för att stärka skolor, äldreomsorg i hela kommunen. Välfärden ska vara lika stark på Ljusterö, Ingmarsö och Roslags-Kulla som i Åkersberga.

Vi lever i en osäker tid och måltidslyftet stärker både kvalitén i vardagen och robustheten i kris. Genom förstärkningar för personal, lokala inköp och hållbar produktion utvecklas kommunens måltidsenhet till en resurs i vårt totalförsvar genom att säkerställa att verksamheten klarar kravet gällande livsmedelsberedskapen som från 2027 utökas till 14 dagar från dagens 3–4 dagar.

Samtidigt tar vi ansvar för framtiden. Vi vill att Österåker ska vara en grön och hållbar kommun, där klimatansvaret genomsyrar varje beslut – från investeringar i förnybar energi till skydd av kust och natur.

Vi Socialdemokrater sätter människor före marknad. Vi sätter trygghet före nedskärningar. Vi sätter ansvar före kortsiktighet. Det här är vår väg framåt – för ett Österåker som håller ihop, där välfärden är stark, framtidstron växer och där alla får möjlighet att leva ett gott liv.

Sofia Almgren Johansson
Kommunalråd i opposition (S)

2.0 Budgetförutsättningar

2.1 Budget och planeringsförutsättningar 2026 och plan 2027–2028

Förslaget är upprättat enligt direktiv och anvisningar för budget 2026, plan 2027–2028 antaget i KF 2025-06-16.

3.0 Skattesats, indexuppräknings och framtida volymökningar

3.1 Föreslagen skattesats

Vi föreslår höjd skattesats med 30 öre vilket ger en utdebitering med 16:90 kronor, det ger följande skatteintäkter

2026: 2 904,9 mkr

2027: 2 994,9 mkr

2028: 3 130,7 mkr

Vårt budgetförslag tar ca 98 % av skatteintäkter och bidrag i anspråk, med ett positivt resultat på 71,8 mkr.

3.2 Indexuppräknings

I budgetdirektivet föreslås en indexuppräknings på 1,6 % vilket motsvarar 42 mkr (netto). Det är 4 mkr mindre än för innevarande år. Direktivets förslag innehåller ingen priskompensation för ökade kostnader, därför kommer vi följa SKR:s riktmärke PKV (Prisindex för kommunal verksamhet). För 2026 föreslås en uppräknings med 2,8 % vilket innebär en uppräknings med 52 mkr (netto).

	2025	2026	2027	2028	2029
Arbetskraftskostnad*	-0,3	3,0	3,1	4,3	3,4
vikt arbetskraftskostnad	69,7%	68,8%	68,9%	69,2%	169,2%
Övrig förbrukning**	3,1	2,2	2,5	3,0	2,6
vikt övrig förbrukning	30,3%	31,2%	31,1%	30,8%	-69,2%
Prisindex kommunal verksamhet	0,7	2,8	2,9	3,9	3,1

* Lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

** 40 % lönekostnadsförändring och 60% KPIF för åren 2026-2029

3.3 Volymjusteringar och prisutveckling

De volymförändringar som föreslagits av ekonomikontoret har tillförts respektive nämnds ramar för 2026.

Framtida volymökningar och prisutveckling analyseras inför budgetprocessen för år 2027, plan 2028–2029.

Socialdemokraterna
Österåker

4.0 NÄMNDERS BUDGET OCH UPPDRAG

4.1 Taxor och avgifter

För 2026 gör vi följande förändringar från föreslagna taxor och avgifter.

- 1) Slopade egenavgift till musikskolan (3 600 tkr).
- 2) Slopade avgifter för föreningar att hyra idrottsanläggningar för barn och ungdomar (3 700 tkr).
- 3) Slopade avgifter kopplade till Kulturknuten och Bergateatern (450 tkr).
- 4) Slopade avgift för trygghetslarm (1 100 tkr).
- 5) Slopade avgift för dagverksamheten för äldre (900 tkr).

4.2 Kommunfullmäktige

KF Budget 2025	Brutto 2026	Intäkter 2026	Netto 2026
- 9 300	- 15 446	0	- 15 446

Politiska prioriteringar	
Förstärkning av revisionen	- 300
Indexuppräknings enligt PKV	- 241
Justering	- 5
Summa:	- 546

Förstärkning av revisionen

Under 2022 fick revisionen förändringar i sitt uppdrag. Man har inom befintlig lagstiftning klarat av att svara upp mot dessa förändrade krav, men det har inneburit minskade resurser till bland annat fördjupade granskningar sedan 2020. Vi tillför därför ytterligare **300 tkr** till revisionen för år 2026.

Indexuppräknings

Uppräkning med **241 tkr** enligt PKV.

4.3 Överförmyndarnämnden

ÖFN Budget 2025	Brutto 2026	Intäkter 2026	Netto 2026
- 6 700	- 8 081	0	- 8 081

Politiska prioriteringar	
Förväntade lagändringar	- 1 000
Inköp av E Wärna Go samt E Wärna Go+	- 200
Indexuppräknning enligt PKV	- 188
Justering	7
Summa:	- 1 381

Förväntade lagändringar

Utredningen gällande överförmyndare från 2021 föreslog ikraftträdande gällande den politiska delen och vissa statliga delar från 1/7 2026 eller 1/1 2027. I budgetproposition framgår att kommunerna förväntas ha kostnader för detta under 2026. Det omfattar mer uppgifter, arbete med system, genomgång av gamla registerutdrag, uppdatera delegationsordningar med mera. Om alla förslag går igenom bedöms verksamheten växa med 10–30 % (bedömningar gjorda 2020–2021). Vi vet inte idag om alla förslag blir ny lagstiftning och hur mycket kommunen kommer få bekosta men vi tillför **1 000 tkr** för detta i nämndens budget.

Inköp E Wärna Go, E Wärna Go+

Kompletteringsupphandling av E Wärna Go samt E Wärna Go+, är viktigt för den fortsatta effektiviseringen och digitaliseringen. Beräknad och budgeterad engångskostnad under 2026 ca 150 tkr samt tillkommande årlig licensavgift på 50 tkr. Kostnaden finns inte upptagen i nämndens budget, därför tillför vi **200 tkr**.

Indexuppräknning

Uppräkning med **188 tkr** i enlighet med PKV.

4.4 Kultur- och fritidsnämnden

KFN Budget 2025	Brutto 2026	Intäkter 2026	Netto 2026
- 142 300	- 159 258	3 250	- 156 008

Politiska prioriteringar	
Satsning på kultur- och idrottsliv	- 7 750
Indexuppräknning enligt PKV	- 3 096
Fritidsfältare (3 st heltidstjänster)	- 2 100
Bibliotekslyft	- 1 600
Bidrag till kulturföreningar	- 1 000
Aktivitetsbidrag, ökning	- 1 000
Fond för föreningsledare	- 250
Effektivisering	337
Justering	1
Summa:	- 16 458
Politiska prioriteringar i investeringsbudgeten	
Nytt badhus	- 200 000
Upprustning av badplatser	- 3 000

Satsning på kultur- och idrottsliv

Vi tänker sätta Österåker på kartan som den kommun som satsar på barn, kultur och idrott och ger de bästa förutsättningarna för barn att nå sin fulla potential inom området. Inom nämndens verksamhetsområden finns stor potential att verka socialt främjande och förebyggande samt bidra till trygga livsmiljöer. Det skall inte vara den egna plånboken eller föreningarnas intäkter som avgör om våra unga ska kunna utveckla sin idrottsliga, kulturella och musikaliska förmåga. Därför genomför vi följande åtgärder:

- Slopade avgifter för alla föreningar inom idrotten
- Slopade egenavgift till musikskolan
- Slopade avgifter och hyra för Kulturknuten och Bergateatern

Vi tillför **3,6 mkr** för den borttagna egenavgiften till musikskolan, **3,7 mkr** för borttagna taxor för kommunens anläggningar för våra föreningars verksamhet för barn och unga samt gymnasiet (Taxa1 och Taxa 4). Vi tillför även **450 tkr** för borttagande av hyresavgifter Kulturknuten och Bergateatern, vilket totalt ger **7 750 tkr**.

Indexuppräknning

Uppräknning med **3 096 tkr** enligt PKV.

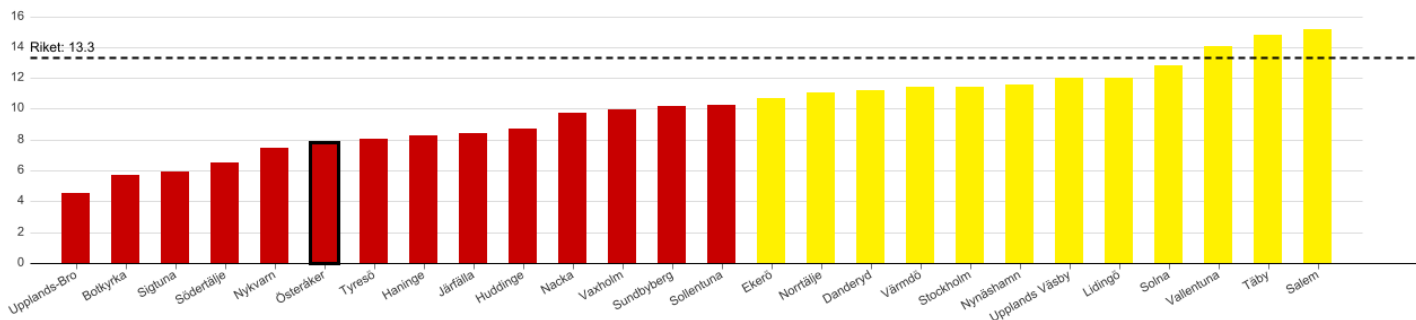
Ytterligare fritidsfältare

För att ytterligare lägga fokus på det kommunala ansvaret för brottsförebyggande arbetet utökar vi gruppen fältassistenter med ytterligare tre tjänster och tillför **2 100 tkr**.

Biblioteken

Vi ser att lålandet av böcker i våra bibliotek ökar, men nivån av utlåning jämfört med övriga kommuner i regionen är anmärkningsvärt låg. Ökade öppettider, marknadsföring och riktade insatser för att väcka lusten till läsandet tror vi är delar som måste tillföras ytterligare resurser. För detta tillför vi **1 000 tkr** i en riktat bibliotekslyft, utöver detta genomför vi en riktad satsning på Ljusterö bibliotek för mer öppethållande med **600 tkr**.

Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-17 år, Österåker, värde: 7.8, år: 2024. Källa Kolada

Bidrag till kulturföreningarna

Bidrag till kulturföreningar höjs, vi tillför **500 tkr** så att fler kan få tillgång till kulturbidrag av de föreningar som sysslar med kulturellverksamhet. I dag räcker inte bidraget till alla som söker. Vi utökar även bidragen till kulturföreningarna och pensionärsorganisationerna med ett fast grundbidrag på 50 tkr per förening, och att de sedan kan söka ytterligare för speciella projekt och aktiviteter, för detta tillför vi ytterligare **500 tkr**.

Aktivitetsstöd till barn och ungdomsföreningar

Stödet ökas, vi tillför **1 000 tkr** för att föreningarna ska kunna hålla en verksamhet med hög kvalitet och kunna utveckla sin verksamhet och samtidigt kunna ha en medlemsavgift som alla kan ha råd med. Det är av stor vikt att ha en bra barn-ungdomsverksamhet för att fånga upp så många som möjligt.

Effektivisering

Nämnden är en av få som faktiskt kan uppvisa en hållbar plan för sin ålagda effektivisering, genom övergång till energieffektiv LED-belysning kommer besparingarna att uppnås.

Fond för föreningsledare

Våra föreningsledare och tränare är i många fall förebilder och deras insatser är otroligt viktiga för att våra unga skall få en aktiv och trygg fritid. Vi vill skapa en fond där föreningarna kan söka pengar för utbildning och utveckling för sina ledare och tränare. Vi tillför **250 tkr** för att starta fonden.

Upprustning av badplatser

Många av våra badplatser behöver rustas upp och ses över när det gäller tillgängligheten.

Sedan den 1 januari 2025 räknas bristande tillgänglighet som en form av diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Vi tillför **3 000 tkr** till investeringsbudgeten för detta.

Uppdrag KFN:

Plan för etablering av fritidsgårdar

En plan för skall tas fram för att se till att det finns fritidsgårdar i fler kommunelar än bara de centrala delarna. Ljusterös fritidsgård bör få en egen fristående lokal och då kunna utöka sin verksamhet till alla dagar i veckan.

Spontanidrott

En plan skall tas fram för att främja spontanidrotten, med framtagande av platser för spontanidrott i olika områden.

Motionsspåren i kommunen

Upprustningsbehovet av motionsspåren skall genomlysas och en skötselplan tas fram. De friluftsspår vi har i kommunen bör även de ses över ex Trastsjön och Södersjöns spår som kan kompletteras med några minder rastplatser efter spåret.

Idrottsföreningarna som ej hyr kommunens lokaler

I samverkan med idrottsföreningarna tillsätta en utredning för att ta fram ett nytt långsiktigt ekonomiskt stöd till idrottsföreningar som omfattar föreningar som inte hyr lokaler av kommunen.

Ökad tillgänglighet

Utreda tillgängligheten inom all verksamhet för idrott och friluftsliv. Detta innebär att t.ex. badplatser måste anpassas så att alla kan komma ner i vattnet på ett riskfritt sätt.

Naturum

29 januari 2018 biföll kommunfullmäktige motion nr 9/2017 om Naturrum. Kommunstyrelsen fick uppdrag att utreda frågan om bildande av ett "Naturum". Utredningen skall speciellt titta på frågorna huvudmannaskap, lokalisering, tillgängligheten och finansiering." Ännu är ingen utredning gjord trots det fattade beslutet.

Fritidsverksamhet för 10–15 åringar

Kommunen har utrett frågan om fritidsaktiviteter för 15–18 åringar, vi vill att gruppen med yngre även skall utredas, speciellt mot bakgrund av kommunens ansvar om brottsförebyggande.

Bolltält med konstgräsplan

Den tidigare planen och dess lokalisering skall utredas igen för ny placering och eventuell kostnad.

Stadspark Åkerskanal

Bör utrustas med bänkar, papperskorgar och bättre belysning för att man ska kunna stanna och njuta av konsten.

Lovverksamheten

Bör utvecklas till alla loven och under sommaren bör den vara i gång fler veckor än i dag.

4.5 Utbildningsnämnden

UBN Budget 2025	Brutto 2026	Intäkter 2026	Netto 2026
- 1 542 899	- 1 690 420	176 069	- 1 514 351

Politiska prioriteringar	
Indexuppräknning enligt PKV	- 38 003
Höjd peng skola, förskola, förskoleklass, fritids, anpassad grundskola och fritids	- 20 015
Ökade likvärdighetsresurser	- 8 836
Öka andelen behöriga inom förskola och fritidshem	- 6 000
Landets "billigaste" förskola	- 5 000
Satsning på elevhälsan, utredning av barnhälsa	- 4 200
Skolfrukost i grundskola och gymnasium	- 4 000
Österåkers gymnasium, förstärkning av programpeng	- 2 132
Förstärkning skolbiblioteken	- 2 100
Fler lärare med lärarlegitimation	- 2 000
Öppna förskolan	- 1 203
Central mentorsgrupp inom utbildningsförvaltningen	- 500
Utredning om uppstart av "Killmottagning"	- 200
Summa:	- 94 189
Politiska prioriteringar i investeringsbudgeten	
Österåkers gymnasium	- 150 000
Förskole, fritids och klassrumslyft	- 80 000
Ljusterö förskola	- 35 000
Lekplats Berga Öppna förskola	- 500

Indexuppräknning

Uppräkning med **38 003 tkr** i enlighet med PKV.

Höjd skolpeng förskola, förskoleklass, fritids och grundskola

I nämndens förslag räknas de pengrelaterade verksamheterna upp med 1,6 %. Utöver denna uppräkning tillför vi 3,4 % till de pengrelaterade verksamheterna inom förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola samt anpassad grundskola och fritidshem anpassad grundskola med totalt **20 015 tkr**.

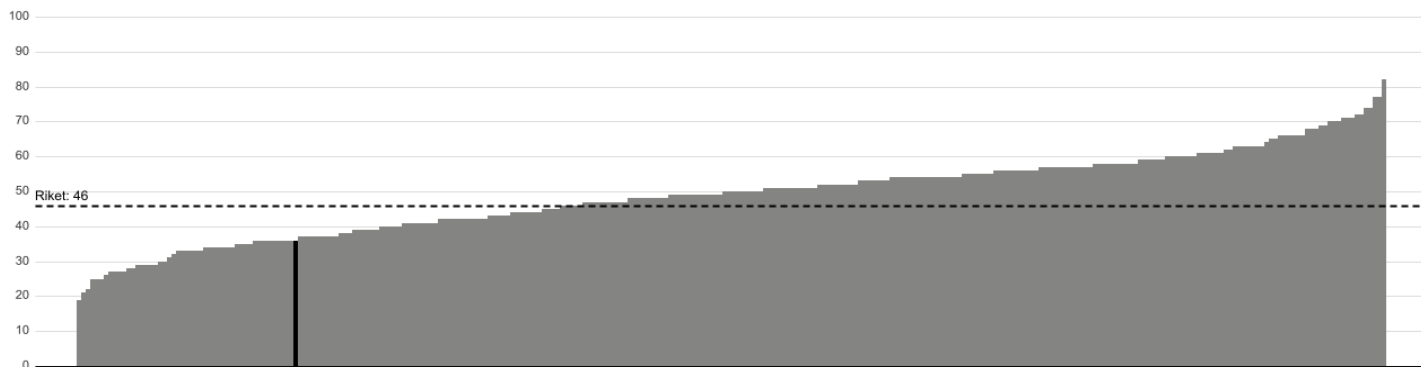
Ökade likvärdighetsresurser

Skolans likvärdighet handlar om att en elevs möjlighet att lyckas i skolan inte på ett systematiskt sätt ska bero på elevens familjebakgrund, var i landet eleven bor eller vid vilken skola eleven går. Detta är det kompensatoriska uppdraget och finansieras genom ett antal likvärdighetsresurser. Här ingår tilläggsbelopp och verksamhetsstöd som kan utgå till utförare för barn/elever med omfattande behov av särskilt stöd. Även strukturbidraget som avser resurser som fördelas utifrån strukturella perspektiv på barn/elevs olika förutsättningar och behov ingår. Vi tillför **8 836 tkr** för ökad likvärdighet inom förskola, skola och gymnasium, en höjning motsvarande 10 %.

Fler behöriga inom förskola och fritids

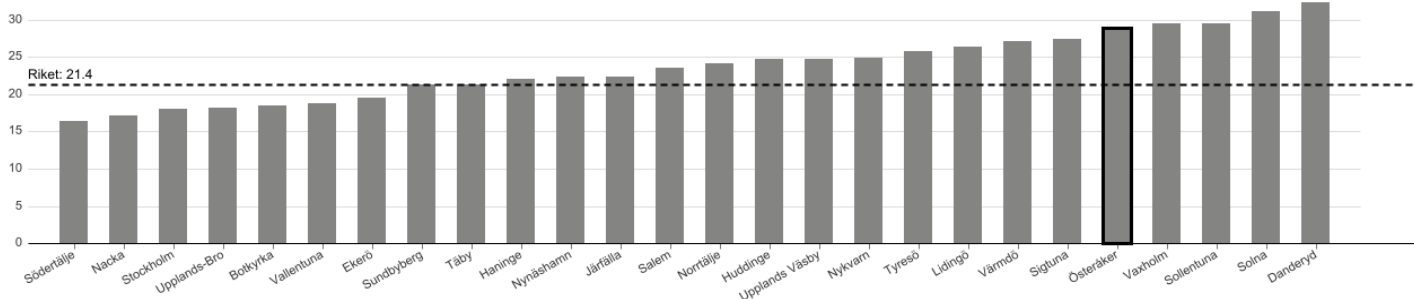
I Österåker är andelen heltidstjänster i förskolan med förskollärläggimation 36 %, snittet i landet är 48 %. Vi tillför **2 mkr** för fortbildning av barnskötare till förskollärare, som rektor kan söka. Att öka andelen barnskötare med formell kompetens är viktigt för att säkerställa en likvärdig förskola/fritids med hög kvalitet. Vi tillför **1 000 tkr** för vidareutbildning, kompetenshöjningar och validering för barnskötare. Även obehöriga inom verksamheten skall erbjudas utbildning till barnskötare.

Heltidstjänster i förskolan med förskollärläggimation, kommunal regi, andel (%), Österåker, värde: 36, år: 2024. Källa Kolada

Österåker har den femte högsta siffran i regionen gällande antalet inskrivna barn per årsarbetare på fritids med 28,9 barn, en höjning med 2,9 barn sedan 2023. Vi har Sveriges 11:e lägsta personalkostnad på våra fritidshem. En verksamhet som har så hög belastning till en så relativt låg kostnad vittnar om en ohållbar belastning och risk för att kvaliteten blir lidande. Vi tillför ökade resurser för kompetensutveckling och förstärkningar med **3 000 tkr** för rektor att ansöka.

Inskrivna barn/årsarbetare i kommunala fritidshem, antal, Österåker, värde: 28.9, år: 2024. Källa Kolada

Landets "billigaste" förskola

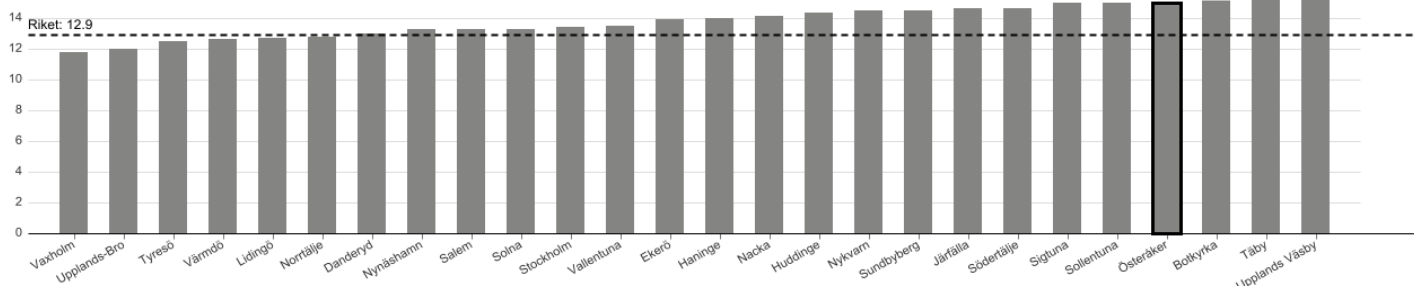
I Kolada:s senaste statistik ser vi att Österåkers kommun har den lägsta kostanden per inskrivet barn i förskolan, i hela Sverige. När det gäller kostanden för lokalerna så ligger vår kommun på 7:e plats från slutet. Skillnaden i kostnad är 35 tusen kronor per barn och år, jämfört med rikssnittet. Antalet inskrivna barn per årsarbetare är den näst högsta siffran i regionen med 6,0 barn. Det är 0,8 barn mer än riksgenomsnittet på 5,2 barn som Österåkers kommun tidigare hade som målsättning, men som den styrande majoriteten valde att lämna.

Kostnad kommunal förskola, kr/inskrivet barn, Österåker, värde: 159 728, år: 2024. Källa Kolada

Vi ser att barnkullarna minskar något de kommande åren, därför skall vi nu se till att minska barngrupperna, då vi ligger över rikssnittet för både grupperna för yngre och äldre barn. Vi skall behålla personalen och renovera de slitna lokalerna. Resultatet i Förskollärarenkäten när det gäller särskilt stöd till de barn som är i behov av det placerar Österåker på nionde lägsta plats i landet. Detta är bara några nedslag i vår egen verksamhet. Innan vi tvingas tillsätta en haverikommission över förskolan är det dags att göra de förstärkningar som behövs. Ett viktigt första steg är att nå rikssnittet på 5,2 barn per årsarbetare i förskolan. För detta avsätter vi **5 000 tkr**.

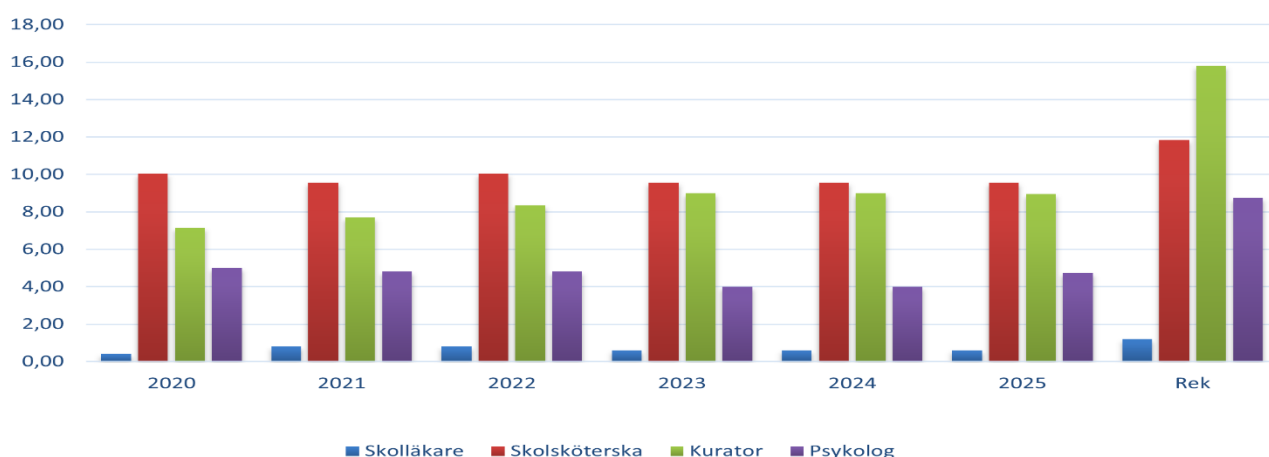
Barn per barngrupp 1-3 år (småbarnsgrupp) i förskola, kommunal regi, antal, Österåker, värde: 15.0, år: 2024. Källa Kolada

Förstärkning av elevhälsan, utredning av barnhälsa

Enligt Socialstyrelsens har den psykiska ohälsan hos barn i åldern 10–17 år ökat med över 100 procent på tio år. Folkhälsomyndigheten har publicerat en mycket väl underbyggd rapport om vad den ökande psykiska ohälsan hos barn och unga beror på. Myndighetens slutsats, som bygger på en översikt av befintlig forskning, är att skolan kan vara en viktig orsak till problemet. Ser man till de rekommendationer som finns* har vi fortsatt behov av att tillföra resurser till elevhälsan (ca 13,7 heltidstjänster). Vi vill utreda ett införande av en barnhälsa i förskolan och tillför totalt **4 200 tkr** vilket motsvarar 6 heltidstjänster inom elevhälsan.

Elevhälsan 2020-2025

*Rekommendationer inom elevhälsan:

Skolläkare = 1,0/4000 elever
Svenska Skolläkarförbundet

Skolsköterska = 1,0/400 elever
Riksföreningen för skolsköterskor

Skolkurator = 1,0/300 elever
Akademikerförbundet SSR

Skolpsykolog = 1,0/500 elever
Sveriges Psykologförbund

Skolfrukost

Att frukosten är det viktigaste målet på dagen vet nog alla. Forskning visar att barn som äter frukost regelbundet presterar bättre i skolan, bidrar till en bättre studiero och därmed en mer hållbar arbetsmiljö för våra lärare. En Novusundersökning från 2022 visar att 8 av 10 svenskar vill att det införs skolfrukost - av samma anledning. Kartläggning från Livsmedelsverket visar att bara två tredjedelar av grundskoleeleverna och hälften av eleverna på gymnasiet äter frukost varje dag. Vi tillför **4 000 tkr** så att måltidenheten kan erbjuda skolfrukost till grundskolan och Österåkers gymnasium.

Fler lärare med lärarlegitimation

I Österåker har vår andel med lärarlegitimation och behörighet i grundskola 77,6 %. Det placerar vår kommun på 10:e plats av länets 26 kommuner. Vårt mål måste vara att hela tiden att höja ambitionerna vilket säger att mer måste göras för att rekrytera nya behöriga lärare, behålla de befintliga och ge de som saknar behörighet möjlighet till detta. Vi vet att behörig personal söker dit där det finns behöriga kollegor. Vi tillför **2 000 tkr** för fortbildning av lärare, som respektive rektor kan söka.

Österåkers gymnasium, förstärkning av programpeng

Ersättning för anpassad gymnasieskola och introduktionsprogrammen ingår inte i regionsprislistan förutom ett (IMV). Det har stått klart sedan lång tid tillbaka att dessa program har varit underfinansierade och man har tvingats att flytta pengar mellan olika program för att balansera de faktiska kostnaderna. För att kompensera de som skulle gjort sedan tidigare samt ge de program förstärkta förutsättningar tillför vi 18,4 % till IMA, IMY och IMS och tillför **2 132 tkr** för detta.

Introduktionsprogram	Budget 2025	Budget 2026	Belopp	Ökning %
IMA	177 149 kr	212 578 kr	35 429 kr	20,0 %
IMY	151 139 kr	181 366 kr	30 227 kr	20,0 %
IMS	133 371 kr	160 045 kr	26 674 kr	20,0 %

Förstärkning av Öppna förskolan, kärnan i familjecentralen

Vi tillför en heltidstjänst till Öppna förskolan och tillför utöver detta 503 tkr en uppräknings med 20 % från dagens budgeterade medel. Det motsvarar totalt **1 203 tkr** i en riktad satsning till Öppna förskolan samt medel i investeringsbudgeten för en lekplats till Berga Öppna förskola med **500 tkr**.

Förstärkning av skolbiblioteken

Skollagen som trädde i kraft den 1 juli 2025 innebär att alla elever ska ha tillgång till ett bemannat skolbibliotek. Dessutom innebär lagändringarna att krav ska ställas på att skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. Varje huvudman ska också ha en biblioteksplan som bland annat ska precisera hur ändamålen med skolbiblioteket ska uppnås och beskriva hur skolbiblioteket ska fungera och bidra till elevernas lärande. Lagändringarna gäller för elever i förskoleklassen, grundskolan och motsvarande skolformer samt gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. För att säkerställa att vår kommun lever upp till den nya lagen tillför vi **2 100 tkr** som motsvarar tre tjänster.

Central mentorsgrupp

Vi vill se en central mentorsgrupp instiftad inom utbildningsnämnden som bemannas av meriterade och erfarna pedagoger från kommunen. Den kan ombesörja en kvalitativ kompetensöverföring/försörjning via t.ex. mentorskap förnyanställda/nyexaminerade, VFU-handledning, central rättning av nationella prov, vikariat under tjänstetillsättning av behörig lärare m.m. Vi tillför **500 tkr** för att skapa bildandet av en CMG.

Uppdrag UBN:

Förskoleklass för anpassad grundskola

Huvudregeln är att alla barn börjar fullgöra sin skolplikt i förskoleklassen. Det gäller även de barn som tillhör målgruppen för anpassade grundskolan. I Österåker så finns inte förskoleklass för elever inom anpassad grundskola utan dessa barn går i den ordinarie verksamheten. Detta har skapat en rad utmaningar och frågan om förskoleklass för anpassad grundskola bör utredas.

Utredning om uppstart av "Killmottagning"

Den psykiska ohälsan bland unga killar ökar, och många efterfrågar en plats att prata om känslor och livsfrågor på sina egna villkor. För att bättre nå denna målgrupp föreslås en utredning om att starta en "killmottagning" inom ungdomsmottagningens verksamhet – en trygg, manligt kodad miljö där killar kan få stöd, råd och samtal kring psykisk hälsa, relationer och sexualitet. Syftet är att stärka det förebyggande arbetet, öka tillgängligheten och minska trösklarna för unga män att söka hjälp. Vi tillför **200 tkr** för att genomföra utredningen.

Barnhälsa i förskolan

Vi vill utreda ett införande av en barnhälsa i förskolan, finansieras med en heltidstjänst från centrala elevhälsan.

Yrkesprogram på Österåkers Gymnasium

Från höstterminen 2025 ska arbetsmarknadens behov vägas in vid planering och dimensionering av utbudet i gymnasieskolan genom samverkan mellan kommuner. Vi vill utreda förutsättningen för ÖG att starta ett antal yrkesförberedande program. Det skulle även ge möjlighet att anordna yrkesintroduktion till elever som inte är behöriga på nationella program. Ett alternativ för elever inom språkintrödningsprogram att snabbare komma vidare mot fortsatt utbildning eller egen försörjning.

Resursskola i egen regi

Resursskolor är specialiserade mot ett särskilt stödbehov, till exempel mot en eller flera funktionsnedsättningar. De har små grupper med lärmiljöer som är anpassade till elevernas särskilda behov. Vi vet att en resursskola i många fall kan vara garantin för varje barns rätt till att klara sin utbildning. Vi ser att arbetet inom Solrosen/Minirosen är bra, men det behövs mer. Vi vill att en etablering av en resursskola i egen regi med 200 platser utreds snarast.

Utredning av skolpengen

Enligt regeringens särskilda utredare Lena Holmdahl skall kommuner ska få göra ett avdrag på sex procent på skolpengen till friskolor. Anledningen till att kommunen ska kunna minska skolpengen till fristående skolor har att göra med kommunernas särskilda ansvar. Den kommunala skolan måste ha ständig beredskap för att ta emot elever, exempelvis vid inflyttning eller när en friskola går i konkurs. Samtidigt måste kommunerna betala lika mycket i ersättning per elev till friskolorna som de själva avsätter. Vi vill veta hur detta skulle påverka skolkommunen Österåker.

4.6 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

NAN Budget 2025	Brutto 2026	Intäkter 2026	Netto 2026
- 34 000	- 38 726	- 0	- 38 726

Politiska prioriteringar	
Förstärkning av antalet feriearbetande ungdomar	- 1 255
Indexuppräknings enligt PKV	- 952
Förstärkning KAA	- 500
Justering	- 19
Summa:	- 2 726

Förstärkning av antalet feriearbetande ungdomar

Vi vet hur viktigt det är med att kunna erbjuda unga ett första steg in på arbetsmarknaden, och vi vet även att verksamheten som erbjuds är mycket populär. Kostnaden för feriearbetena för innevarande år uppgick till 1 255 tkr enligt förvaltningens egen controller. Vi dubblar stödet och tillför ytterligare **1 255 tkr** till detta viktiga arbete.

Indexuppräknings

Uppräkning med **952 tkr** enligt PKV.

Förstärkning av KAA

Enligt nämndens verksamhetsplan kommer målgruppen vara ungefär lika stor 2026 som 2025, det vill säga omkring 400 ungdomar i åldern 16–19 år som saknar registrerad aktivitet. Man skriver att man skall stärka arbetet med uppsökande av ungdomar och ha ökat fokus på ökad kunskap om varför ungdomen tackar nej till erbjudandet om stöd från kommunen samt kunskap om de ungdomar som inte ger något svar alls. Nämnden skall även fortsätta utveckla utbudet av insatser, med bland annat etablering av fler samarbeten, för att få fler att tacka ja till stödet. Till detta har man inte avsatt några som helst ökade resurser i budget. Vi tillför **500 tkr** till KAA för detta.

4.7 Vård- och omsorgsnämnden

VON Budget 2025	Brutto 2026	Intäkter 2026	Netto 2026
- 857 200	- 945 718	136 210	- 809 508

Politiska prioriteringar	
Indexuppräknig enligt PKV	- 24 002
Infriande av Moderaternas vallöfte, avgiftsfria trygghetslarm	- 1 100
Slopade avgift för dagverksamheten	- 900
Summa:	- 26 002

Indexuppräknig

Uppräknig med **24 002 tkr** enligt PKV.

Infriande av Moderaternas vallöfte, avgiftsfria trygghetslarm

Sedan år 2011 har trygghetslarmen varit avgiftsfria men 2024 valde majoriteten att avgiftsbelägga larmen. Trots ett löfte om fortsatt avgiftsfrihet. Enligt förvaltningens beräkningar är den årliga intäkten för trygghetslarmen ca 1,1 mkr. Vi slopar avgiften och infriar Moderaternas vallöfte från 2022 för trygghetslarmen och tillför **1 100 tkr**.

Moderaterna i Österåker

[Nyheter](#)
[Politik](#)
[Företrädare](#)
[Kontakt](#)
[Om Oss](#)

Det är viktigt att olika typer av boenden anpassas till faktiska behov.

Under mandatperioden 2023-2026 vill vi verka för följande punkter inom omsorgen om äldre samt om funktionshindrade:

- ✓ Valfrihet och hög kvalitet ska präglade äldreomsorgen i Österåker.
- ✓ Vi vill stödja anhängvårdarna. Möjlighet till avlastning där så krävs ska ges.
- ✓ De som har behov av trygghetslarm ska även fortsättningsvis få detta avgiftsfritt.
- ✓ Bo ihop-garanti i äldreomsorgen.
- ✓ Personer över 90 år som önskar plats på äldreboende erbjuds det utan biståndsbedömning.
- ✓ Boendestöd och hemtjänst ska tillhandahållas i den omfattning som krävs.
- ✓ Friskvårdsaktiviteter för äldre för ökat välbefinnande och bättre hälsa.
- ✓ Fortsatta anpassningar av offentliga miljöer, t.ex. övergångsställen utan trottoarkanter, ledstråk för synskadade etcetera.

Slopade avgift för dagverksamheten

Enligt förvaltningens senaste uträknig får de äldre bidra med 900 tkr ur egen ficka för 2025 för dagverksamheten. Vi slopar egenavgiften och tillför **900 tkr** till nämndens ram.

Uppdrag VON

Utred förutsättningar och konsekvenser av övertagande av Enebacken i egen regi

Enebacken har under den tiden boendet varit under offentlig upphandling haft konstanta brister i ledning och kvalitet när det gäller vården och omsorgen av våra äldre och sköra invånare. Enebacken är ett tydligt exempel på det marknadsmisslyckande som privatisering av omsorgen är där vinster för utförare går före individernas trygghet och säkerhet. När avtalet med nuvarande driftsentreprenör löper ut 2028 ska kommunen vara redo att ta över verksamheten i egen regi. För att det ska vara genomförbart ges ett uppdrag om att utreda organisatoriska och ekonomiska förutsättningar och konsekvenser.

Kontroll och uppföljning av särskilda boenden

I spåren av de avslöjanden som gjort på Enebackens har fått rapporter från missförhållanden och kvalitetsbrister på andra boenden i kommunen. Som uppdrag vill vi se en kontroll med uppföljning av samtliga boenden i kommunen.

Kommunal hemtjänst

En Kommunal hemtjänst utgör garantin för brukaren när en privat utförare inte längre kan eller vill utföra en tjänst. Vi vill att det under år 2026 tas fram en handlingsplan för att bygga upp en kommunalt utförd hemtjänst.

Avskaffa minuttakten

Minuttänkandet inom hemtjänsten skall avskaffas. Det är ineffektivt, innebär stress både bland personal och brukare, och skapar onödig byråkrati i flera led. På olika ställen i Sverige har kommuner övergett detta system, med mycket positiva konsekvenser. Detta finansieras inom befintlig ram.

Välfärdsteknik/E-hälsstrategi

Genomföra en inventering av hur väl de olika boenden är rustade teknisk i syfte att få en bild av hur väl förberedda de är för införande av olika slag av välfärdsteknik.

Kvalitet, uppföljning och kontroll

Socialförvaltningen har idag en bra modell att utgå ifrån olika boendeformer. Denna togs fram i samband med utredning av ett särskilt boende under våren 2021 men behöver anpassas till en mer långsiktig, intermitterande tillämpning. Även hemtjänsten behöver en anpassad modell som ger en bättre kontroll och uppföljning.

Livlinan

Undersöka möjligheterna att starta upp ett liknande konceptet som Livlinan här i Österåker.

Lika villkor inom hemtjänsten

Ta fram förslag på hur hemtjänstutövare, oavsett huvudman, ska verka utifrån lika villkor. Grunden skall vara att man skall ha totalansvar för sin "kund". Ta fram ett system för hur kostnader fördelar sig, oavsett huvudman, för ökad transparens.

Platsgarantin 90+

Otrygghet i ordinärt boende ska utgöra bedömningsgrund för plats på särskilt boende. Alla som är 90 år och äldre samt upplever stor otrygghet i ordinärt boende skall få plats på särskild boende. Vi måste vända utvecklingen med att hemtjänst används alldeles för länge. Vi har sett en drastisk försämring av de boendes livskvalitet och hälsa när man allt för länge använt sig av hemtjänst. En modell med platsgaranti för 90+ skall utredas.

Motverka dubbla hyreskostnader

Många kommuner tar hänsyn till dubbla boendekostnader vid flytt till särskilt boende. Frågan skall utreds för att se på eventuella effekter och kostnader.

4.8 Socialnämnden

SN Budget 2025	Brutto 2026	Intäkter 2026	Netto 2026
-135 900	- 149 705	28 900	- 120 805

Politiska prioriteringar	
Indexuppräknning enligt PKV	- 3 797
Det förebyggande arbetet, familjecentralen och samverkan	- 2 800
Våld i nära relationer	- 1 000
Ökat stöd till Kvinnojouren, Bellis och Brottsofferjouren	- 900
Utökat föreningsbidrag	- 600
Summa:	- 9 097

Indexuppräknning

Uppräkning med **3 797 tkr** i enlighet med PKV.

Förstärkning av det förebyggande arbetet, familjecentralen och samverkan

Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbetet trädde i kraft 2023. I den har kommunen ansvar att kartlägga hur brottsligheten, planera åtgärder och samordna det förebyggande arbetet. Till detta tillkommer förvaltningens arbete med familjecentralen. Vi vill även arbeta mot förskolan och unga som undviker skolan. Vi tillför **2 800 tkr** för fyra heltidstjänster som förstärkning inom dessa nämnda områden

Våld i nära relationer

”Österåker ska vara en kommun där människor känner trygghet och där mänskliga rättigheter gäller för alla oavsett kön, ålder, funktionsvariation, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning och etnisk eller religiös tillhörighet. Kommunen ska verka för ett samhälle utan våld och förtryck”. Detta finns att läsa i kommunens handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck.

Vi förstärker arbetet mot våld i nära relationer med **1 000 tkr** för 2026.

Utökat stöd till Kvinnojouren, ungdomsjouren Bellis och Brottsofferjouren

Bidragen till kvinnojouren, ungdomsjouren Bellis och Brottsofferjouren behöver stärkas. Vi utökar detta stöd med totalt **900 tkr** och vill framöver införa en automatisk höjning av stödet kopplat till exempel basbeloppet.

Utökat föreningsbidrag

De föreningar som är aktiva inom förvaltningens område är en viktig nyckel i det förebyggande arbetet.

Vi utökar det föreningsbidrag som socialförvaltningen förfogar över med **600 tkr**.

4.9 Byggnadsnämnden

BN Budget 2025	Brutto 2026	Intäkter 2026	Netto 2026
- 20 800	- 23 453	13 300	- 10 153

Politiska prioriteringar	
Förväntade volymökningar och ny lagstiftning	- 1 400
Förstärkning för att digitalisera bygglovarkivet	- 700
Indexuppräknings enligt PKV	- 582
Justering	29
Summa:	- 2 653

Förväntade volymökningar och ny lagstiftning

Enligt verksamhetsplanen förväntas antalet bygglov, tillsyningsärenden och anmälningspliktiga åtgärder öka med ca. 29 % under 2026. Även om det råder en osäkerhet kring prognoserna så kommer ny lagstiftning som troligtvis träder i kraft 1/12–2025 betyda en förskjutning från förprövning till ökade tillsyningsuppgifter. Kostnader för tillsyningsuppgifter får inte finansieras via avgifter och liknande kommuner har kalkylerat på minskade intäkter med 1–1,5 mkr. För att klara omställningen lyfter förvaltningen att omfattande informationsinsatser på hemsidan behöver genomföras, nya blanketter och mallar tas fram och omfattande intern utbildning behöver genomföras. I ett redan ansträngt läge, där man tidigare ått haft en ansträngd belastning ser vi med viss oro att man nu skall klara denna utmaning utan att tillskriva nämnden några ytterligare resurser. Är man inte förberedd, är man oförberedd och därför tillför vi **1 400 tkr** för två heltidstjänster för de förväntade volymökningarna och arbetet med ny lagstiftning.

Digitalisering av bygglovarkivet

Enligt nämndens verksamhetsplan kommer det ta 5 år innan man hunnit digitalisera det fysiska bygglovarkivet. Detta arbete är viktigt för att möta upp ny lagstiftning som gör ett antal åtgärder blir bygglovsbefriade. Fastighetsägare blir i framtiden själva ansvariga för att utreda vilka tidigare åtgärder som är lovpliktiga och inte lovpliktiga. Något som idag bygglovsenheten hjälper mäklare och fastighetsägare med idag. Ett digitaliserat och tillgängligt arkiv underlättar detta och ökar rättssäkerheten. Vi tillför **700 tkr** för en heltidstjänst för att prioritera arbetet ett webbaserat bygglovarkiv.

Indexuppräknings

Uppräkning med **582 tkr** i enlighet PKV.

4.10 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

MHN Budget 2025	Brutto 2026	Intäkter 2026	Netto 2026
- 16 500	- 19 081	7 500	- 11 581

Politiska prioriteringar	
Förstärkning av tillsyn och avfallsbrottslighet	- 2 100
Indexuppräknings	- 462
Justering	- 19
Summa:	- 2 663
Politiska prioriteringar i investeringsbudgeten	
Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler	- 5 000

Förstärkning av tillsyn och avfallsbrottslighet

Förvaltningen utövar tillsyn på en rad områden där tillståndsplikt gäller. Genom förändrad lagstiftning och det faktum att kommunen växer med fler förskolor, skolor och livsmedelsanläggningar förväntas tillsyn och kontroll öka. Till detta tillkommer även arbetet mot Illegal avfallshantering. Det är ett växande problem både nationellt och internationellt, med stora konsekvenser för miljön, hälsan och samhället. Avfallsbrottslighet har i många fall kopplingar till organiserad brottslighet. Avfallsbrottsligheten är utpekad som ett prioriterat tillsynsområde i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Vi tillför **2 100 tkr** för tre heltidstjänster för att förstärka den utökade tillsynen.

Indexuppräknings

Uppräkning med **462 tkr** i enlighet med PKV.

4.11 Kommunstyrelsen

KS budget 2025	Brutto 2026	Intäkter 2026	Netto 2026
- 450 500	- 512 071	115 250	- 396 621

Politiska prioriteringar	
Förstudier till investeringsbudgeten	- 20 500
Skärgårds och landsbygdsstöd	- 10 000
Indexuppräknings enligt PKV	- 9 258
Måltidslyft	- 6 000
Utökat friskvårdsbidrag	- 4 500
Permanentande av lärarlönelyftet	- 4 500
Backa barnet (3 år)	- 2 000
Förstärkning av Miljö- och klimatprogrammet	- 1 400
Utbildning för chefer och medarbetare om klimakteriet	- 500
Träffpunkt Ingmarsö	- 300
Fler offentliga toaletter	- 50
Justering	17
Summa:	- 58 991
Minskade kostnader	
Konsultväxling (ram minskad med motsvarande belopp)	5 000
Summa:	5 000
Politiska prioriteringar i investeringsbudgeten	
Westermanpaketet	- 5 000
Summa:	- 5 000

Förstudier till investeringsbudgeten

Vi tillför **20 500 tkr** för förstudier till våra prioriterade projekt i investeringsbudgeten för 2026.

Skärgård och landsbygdsstöd

Att offentligt finansierad verksamhet i skärgården och på landsbygden har andra förutsättningar och utmaningar än övriga kommunen är fakta. Att ge dessa verksamheter rätt förutsättningar är helt avgörande för att kommunen skall leva upp till den uttalade ambitionen om att varje del av kommunen skall leva. Med den senaste turbulensen kring Ljusterö och Roslags Kulla skola färskt i minnet kan vi konstatera att det som gjorts och sagts tidigare inte varit tillräckligt. Förutom vår uppräknings av skolpengen med 5 % och uppräknings av likvärdighetsresurser med 10 % avser vi införa ett Skärgård och landsbygdsstöd för att balansera förutsättningarna som råder mellan skärgård/landsbygd och kommunen övrigt.

Till förskola, skola, hemtjänst och särskilt boende tillför vi **10 000 tkr** i skärgård och landsbygdsstöd.

Indexuppräknings

Uppräknings med **9 258 tkr** i enlighet med PKV

Måltidslyft

Enligt Skolverkets statistik kostar skolmaten i grundskolan 6 000 kr elev/år i vår kommun, snittet i landet ligger på 8 500 kr elev/år. Delar man det med antalet skoldagar kostar varje lunch ca 33,70 kr/st. Av landets 290 kommuner placerar sig Österåker bland de 20 billigaste skolluncherna. Det kan vara så att vi är en av landets mest kostnadseffektiva kommuner, men när det kommer till våra barns skolmat men vi helt övertygade om att maten inte skulle bli sämre av utökad personal, bättre råvaror, mer närodlad, mer ekologiskt och en ökad variation av rätter.

Måltidsenhetens uppräknings av måltider har de senaste 3 åren räknats upp med 1,6 %. Under samma period har vi alla sett ökande kostnader för livsmedel som vida övergår den uppräknings som gjorts. Lägg då till ökade personalkostnader och ökade kostnader för arbetskläder och kemiska produkter, för att nämna några.

Måltidsenheten saknar idag resurser avsedda för kommunens livsmedelsberedskap. Det omfattar planering, utrustning samt inköp av lager. Det kommunala ansvaret är idag är 3–4 dagars behov. År 2027 kommer det kommunala ansvaret utökas till 14 dagar. Kostnaden för beredskapsarbetet är idag inte är medräknade i budgeten för måltidsenheten. Vi tillför **6 000 tkr** till ett måltidslyft för enheten att själva disponera över.

Permanentande av lärarlönelyftet

För läsåret 2025/2026 erhåller Österåkers kommun 9 000 tkr till lärarlönelyftet. Om statens finansiering försvinner har den styrande majoriteten beslutat att man inte kommer finansiera lärarlönelyftet med egna medel. Vi tillför därför **4 500 tkr** för att finansiera lärarlönelyftet för 2026.

Utökat friskvårdsbidrag

Friskvårdsbidraget är en skattefri personalförmån som kommunen betalar ut till våra anställda och dag ligger friskvårdsbidraget på 2000 kr per anställd. För att motivera fler till att använda bidraget och på så sätt få friskare och starkare personal höjer vi friskvårdsbidraget till 5 000 kr per anställd, som är det skattefria maxbeloppet för bidraget. För detta avsätter vi **4 500 tkr**.

Backa barnet – en modell för samverkan och tidig upptäckt

En samverkansmodell som fokuserar på tidiga och samordnade insatser. I modellen samarbetar socialtjänst, skola, hälso- och sjukvård samt polis. Ett team av professionella planerar tillsammans insatser för varje barn som har behov av stöd. Centralt i modellen är att barn och vårdnadshavare är delaktiga i planeringen, vilket leder till mer träffsäkra och effektiva insatser. Vi tillför **2 000 tkr** för projektet.

Förstärkning av Miljö- och klimatprogrammet

Klimatförändringarna har fortsatt att visa tydliga tecken på vad vi har att vänta i framtiden. Flera länder i Europa drabbats av extremväder. Översvämningar, skogsbränder och värmerekord. I Österåkers kommun har vi ett antaget miljö- och klimatprogram. Det är ett ambitiöst och bra program och i programmet framgår att nämnderna ska:

- Ta fram miljömål för sina viktigaste miljöaspekter som bidrar till att uppfylla miljömålen i programmet.
- Dokumentera metod för prioritering av miljömål och process för framtagandet av valda miljömål.
- Rapportera in utfallet på miljömålen och analysera resultatet för att därefter besluta om hur arbetet ska fortsätta.

Dessa miljömål skall vara så kallade SMARTa-mål, Specifikt, Mätbart, Accepterat, Realistiskt och Tidsatt. Vid en genomgång nämndernas verksamhetsplaner kan vi konstatera att fem nämnder inte lever upp till ambitionerna i det antagna miljö- klimatprogrammet. Vi förstärker arbetet med **1 400 tkr** som motsvarar två heltidstjänster för att säkerställa att samtliga nämnders verksamhetsplaner uppfyller kraven framtagna i enligt med Miljö- och klimatprogrammet.

Utbildning för chefer och medarbetare om klimakteriet

Trots att majoriteten av alla kvinnor i åldrarna 40–60 år drabbas av klimakteriet är okunskapen stor, både inom vården och i arbetslivet. Inspirerade av Partille kommun vill vi utbilda samtliga chefer om klimakteriet och erbjuda alla kvinnliga anställda i åldern 40–60 år (810 personer) en kurs och klimakterierådgivning på betald arbetstid. Till detta tillför vi **500 tkr**.

Träffpunkt för äldre på Ingmarsö

För att stärka gemenskap, motverka ensamhet och skapa en meningsfull vardag för äldre på Ingmarsö planeras en träffpunkt på ön. Träffpunkten ska erbjuda sociala aktiviteter, enklare fika och stöd. Målet med verksamheten är att bidra till ett tryggt och inkluderande samhälle för äldre invånare i skärgården. Vi tillför **300 tkr**.

Fler offentliga toaletter

I vår kommun råder stor brist på offentliga toaletter. Att öka antalet offentliga toaletter kan göras på olika, ett sätt vi vill prova är "Toa Sverige" som företaget JCDecaux driver och som levererar offentliga toaletter till 14 städer runtom i Sverige. Toaletterna kostar ingenting för kommunen och gratis för alla att nyttja. Finansieringen sker genom utomhusreklam som säljs på andra platser. Toaletterna är alltid reklamfria och leverantören står för drift, skötsel och underhåll. Vi avsätter **50 tkr** för att täcka kommunens interna arbete med att få till ett antal offentliga toaletter. Exempel på lokalisering vi ser är längs kanal stråket, Kråkbergsparken och Järnvägsparken.

Konsultväxling

Kostnaden för inhyrd personal, konsulter och tolkar uppgår till 20 mkr för årets åtta första månader. Gör vi en tillbakablick så uppgår kostnaden för dessa tjänster till 110 miljoner de senaste fyra åren. Kostnaden för tillfälligt inhyrd personal uppgår till 14 miljoner av dessa. För att säkerställa att varje skattekrona används rätt bör Österåker granska områden såsom inköp av externa tjänster av konsulter och inhyrd personal. Konsultkostnader vid investeringsprojekt är mer en regel, men omfattande konsultkostnader för löpande verksamhet och inhyrd personal måste kommunen själv ombesörja. Vi bedömer det möjligt att minska kostnaderna med **5 000 tkr** för år 2026.

Period 202501-202508

Namnd	Namnd(T)	Konsultkostnader	Konsultkostnader Investeringsprojekt	Tillfälligt inhyrd personal	Tolktjänster	Totalsumma
BN	Byggnadsnämnden	11 845				11 845
KF	Kommunfullmäktige	730 000				730 000
KFN	Kultur- och fritidsnämnden	92 199				92 199
KS	Kommunstyrelsen	2 679 396	13 750	7 140		2 700 286
KS	KS-SBF	3 069 699	7 093 721	686 620	537	10 850 578
MHN	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	3 000			1 525	4 525
NAN	Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnden	26 800			14 450	41 250
SN	Socialnämnden	128 130		1 258 549	223 235	1 609 915
UBN	UBN Egen regi	1 200 128		481 213	124 806	1 806 147
UBN	Utbildningsnämnden	591 077				591 077
VON	VoN Egen regi			600 290	1 037	601 327
VON	Vård- och omsorgsnämnden	575 588		367 040	26 204	968 831
Totalsumma		9 107 861	7 107 471	3 400 853	391 794	20 007 980

Källa: Ekonomikontoret

Westermanpaketet

* Ett nytt kommunhus som ligger mer centralt och som har en volym som bättre är anpassad än dagens kommunhus är en viktig bricka i spelet för att snabbt kunna öka vårt bestånd av hyreslägenheter. Genom ett mer centralt kommunhus kommer Åkersberga centrum bli en mer levande plats och ett välkomnande tillskott till stadskänslan.

* Alceahuset byggs om till bostäder. Planeringen av ett nytt kommunhus har pågått under flera år och dessa planer behöver upp på bordet och ses i nytt ljus. Huset har stor potential för att kunna bli hyreslägenheter som bostadsbolaget Armada kan tillföra sitt bestånd. Nu när stora delar av det planerade byggandet lagts på is skall vårt eget bostadsbolag bli den aktör som kan fylla på med attraktionskraft och rörlighet på en bostadsmarknad i obalans.

* Berga teater avvecklas som kulturhus och återgår till att tillhöra skola och utbildning. Detta ger förutsättningar för att flytta Komvux för att genomföra en samlokalisering med Österåkers Gymnasium som renoveras och byggs om. Genom detta så aktualiseras det tidigare planerna på ett Campus i centrala Åkersberga.

* Ett nytt kulturhus byggs som lever upp till de krav som finns för ett modernt kulturhus/kulturscen. Sett till vår långa tradition med kultur och musikskolor så är behovet stort av en plats där olika former av kultur kan mötas och samspela. Lokaliseringen av en kulturell multiarena skall vara central och tänkbara platser för lokalisering är gamla brandstationstomten eller samlokalisering med det nya kommunhuset.

Vi tillför **5 000 tkr** till investeringsbudgeten för 2026, för ledning och samordning med bostadsbolaget Armada, berörda förvaltningar och kulturaktörer. Den slutgiltiga finansieringen av respektive del i projekt kommer tillföras kommande års investeringsbudgetar.

Uppdrag KS:

Inför Botkyrka modellen

Vi föreslår att Österåker inför den s.k. Botkyrka modellen i en anpassad version som innebär att Österåker anlitar egna väktare. En väktare dagtid samt två på natten i en så kallad dubbel patrull. På dagtid besöker de skolor, förskolor samt andra punkter där barn och ungdomar samlas. Kvällar och nätter utförs patrullering platser för att visa närvaro i förebyggande syfte. Vi föreslår en testperiod under 2026–2027 vilket finansieras inom KS-ram.

Tillsvidareanställning samt heltid som norm, deltid som en möjlighet

Kommunals kollektivavtal säger att heltidsanställning skall vara norm 2021 och den senaste siffran från HR-avdelningen visar att vi har 81 % heltidsanställda och 19 % deltidsanställda. Vår målsättning är att 90 % av våra 1 825 anställda skall ha en heltidsanställning. Här behövs en handlingsplan med riktade insatser för att nå målet.

Löneutveckling

Österåkers kommun borde som arbetsgivare kunna ge sin personal en extra satsning utöver förhandlad pott, oavsett avtalsområde. Vi vill att frågan utreds och utformas tillsammans med de fackliga parterna.

Arbetsskor för inomhus och utomhusbruk

Inom yrkesgrupper som går och står mycket vill vi utreda möjligheten att ge bidrag som en arbetsmiljöåtgärd till dessa yrkesgrupper för skor till inomhus och utomhusbruk.

Friskvårdstimmen

Anställda i kommunen har möjlighet till en friskvårdstimme per vecka på betald arbetstid under förutsättning att verksamheten tillåter. Många grupper av anställda har svårt att använda friskvårdstimmen eftersom de krävs att de ska vara "i arbete" under hela arbetstiden. Vi vill utreda om schemaläggning av friskvårdstimmen är möjlig för vissa av våra yrkesgrupper.

Mammografi och PSA undersökning

Vi vill att man utreder möjligheten till att genomföra dessa undersökningar på betald arbetstid.

Plan för att behålla och rekrytera inom bristyrken

Österåkers kommun fortsätter att växa och vi förväntas ha en befolkning på 70 000 – 75 000 år 2040. Behovet av kompetenser inom de kommunala förvaltningarna behöver utredas på kort- mellan- och lång sikt. En attraktiv kommun är också en kommun med god service och hög kvalitet i sina tjänster.

Villkor i enlighet med kollektivavtal vid upphandling

Villkor i enlighet med kollektivavtal skall ställas som krav i samtliga upphandlingar. Detta ska gälla i samtliga led genom huvudentreprenörsansvar för att säkerställa öppenheten kring hur kommunens pengar används. Löpande kontroll av leverantörer införs och målet ska följas upp och redovisas regelbundet.

Skärgårdsskolornas framtid

För Ingmarsös framtid är skolfrågan avgörande. Vi behöver utreda skolornas framtid i samverkan med närliggande skärgårdskommuner för att hitta en hållbar modell för skärgårdens utveckling.

De övergripande finansiella målen

De finansiella målen behöver ses över och ändras i vissa avseenden. Bland annat så lägger dagens mål restriktioner på investeringsvolymen vilket hämmar kommunens utveckling och möjligheter.

Finansiering av investeringar

Bostadsbolaget Armada hantera investeringarna inom kärnverksamheterna, detta genom tilläggshyresavtal på verksamheterna vilket medfört en rad besparingar inom verksamheterna, främst inom skola och förskola då alla kostnader skall täckas med skolpengen. Att finansiera kärnverksamheten genom tilläggshyresavtal är en "giftig gåva" och en ny modell av finansiering bör utgå från egna medel samt lån från bank och finansinstitut.

Mät förekomsten av olagliga droger i avloppsvattnet

Att mäta hur mycket olagliga droger som används i Österåker är bra för att belysa problemet och följa utvecklingen. Detta kan göras enkelt genom analyser av avloppsvatten. Därför bör vi ge Roslagsvatten uppdraget.

Solcellspark

I vår kommun ligger en av länets största solcellspark och vi bör ta lärdom av andra positiva exempel som finns, bland annat tekniska verken i Linköping. Österåker skall utreda möjligheten till en etablering av en egen solcellspark.

Erosionens effekter

Forskningen kring erosionen i Furusundsleden är inte längre aktuell. Österåker behöver ta initiativ till nya undersökningar samt ett program för hur vi ska bidra till att skydda känsliga kustområden.

Ökade insatser för återbruk

På övergripande nivå vill vi se ökat fokus på återbruk. Vi vill att det inom varje nämndområde ses över på vilket sätt det går att fokusera på återbruk. Vi vill att Österåkers kommun utreder möjligheterna att likt Eskilstuna kommun öka insatserna kring återbruk som till exempel ReTuna Återbruksgalleria.

Kampanj om mikroplaster och plan för att rädda bin

Vi föreslår att Österåkers kommun i samarbete med Roslagsvatten genomför en informationskampanj till kommunen i syfte att minska utsläpp av mikroplaster. Vi vill även se en plan för att rädda bin, fjärilar och andra pollinatörer.

Fler koloniträdgårdar.

Vi vill att Österåkers kommun tillsammans med fastighetsbolaget Armada ser över möjligheten att anlägga en/flera koloniträdgårdar där man kan hyra en odlingslott. En satsning som på sikt kan vara självfinansierande.

Framtida förbifart

Att Österåkers kommun i framtiden inte klarar sig med enbart väg 276 som enda vägsträcka där all trafik skall samlas är uppenbart. Framtidens väg och trafiklösningar måste planeras nu, för det krävs samverkan, tidsplaner och fastslagna projekt med klar och tydlig finansiering. Österåker behöver en förbifart.

Säkra vägövergångar längs 276:an

Vi vill få tillstånd två säkra vägövergångar längs 276:an. En övergång vid Bobackens stall i Boda och en övergång i jämnhöjd med Skånsta norras busshållplats. Frågan behöver utredas eftersom Trafikverket är väghållare.

Renoveringar av befintliga idrottsanläggningar

Inventering och program för nödvändiga renoveringar av befintliga idrottsanläggningar.

Socialdemokraterna
Österåker

5.0 PRIORITERADE INVESTERINGAR

5.1 Prioriterade investeringar

Nytt badhus

Nuvarande simhallen håller inte måttet för en modern anläggning, vilket är konstaterat sedan länge och nu är det dags att gå från drömmar till verklighet. Vi avsätter **200 mkr** i investeringsbudgeten för 2026 och **150 mkr** till år 2027 för ett nytt badhus.

Österåkers Gymnasium, KOMVUX

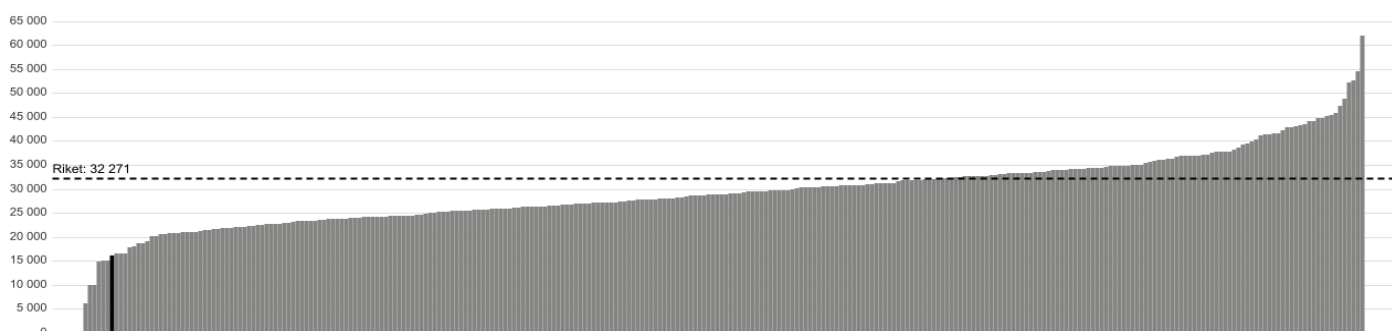
Kommunstyrelsen gav Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta förslag till detaljplan för att bygga ut ÖG och skapa ett Campus 2017-09-20. Vi tillför **150 mkr** till investeringsbudgeten för 2026 till ombyggnation/tillbyggnation av Österåkers gymnasium och en samlokalisering med Komvux och **50 mkr** till investeringsbudgeten för år 2027.

Förskole, fritids och klassrumslyft

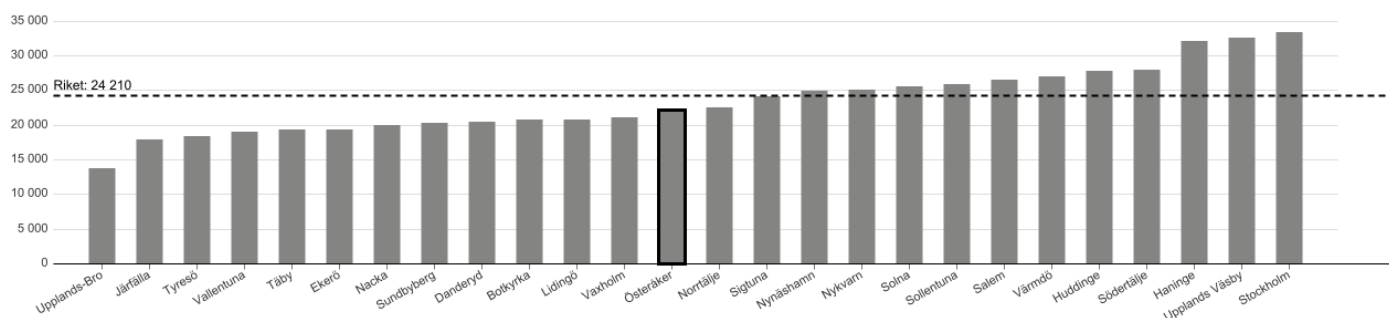
Österåker har idag den 7:e lägsta bruttokostnaden för lokalerna per inskrivet barn i förskolan i hela landet. Kostanden är nästan exakt hälften av snittkostnaden i landet. När det gäller grundskolan ser det lite bättre ut, där har vi den 14 lägsta kostnaden per elev, skillnaden upp till snittet i landet är 1 159 kr/barn. Vår senaste förskola byggdes 2006 så beståndet är slitet och förskolorna är inte anpassade för dagens barnantal och förskolans uppdrag. Inom grundskolan betalar Österåker 500 kr mindre per elev än genomsnittet i landet för lokalerna och barnens utemiljöer.

De som får betala för slitna och dåligt anpassade lokaler är våra barn, pedagoger och vårdnadshavare. Vi vill inventera och rangordna samtliga lokaler och utemiljöer för åtgärder på kort och lång sikt och vi vill se en samverkan mellan verksamheten, fastighetsägaren och Pedagogcentrum så det handlar om anpassningar för att leva upp till kraven i läroplanen. Vi tillför **80 000 tkr** till investeringsbudgeten för år 2026, **50 000 tkr** för år 2027 och **30 000 tkr** för år 2028.

Bruttokostnad lokaler kommunal förskola, kr/inskrivet barn, Österåker, värde: 16 155, år: 2024. Källa Kolada

Kostnad för lokaler i kommunal grundskola F-9, kr/elev. Källa: Kolada (År: 2024)

Ljusterö förskola

Förskolan på Ljusterö är inte anpassad som förskola och lokalerna är mycket slitna. Vi vill riva den gamla förskolan och ersätta den med ny som drivs i egen regi. Det blir Österåkers första nya förskola i egen regi sedan 2006. Vi tillför **35 000 tkr** till investeringsbudgeten 2026 för att kommunen skall få sina första nya förskola på 20 år.

Gång och cykelväg till Österåkersanstalten

Enligt Trafikverkets schablonmodell för beräkning av gång och cykelvägar kostar en meter ca 5000 kr utanför tätbebyggt område. Vi tillför **6 000 tkr** för gång och cykelväg till Österåkersanstalten.

Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler

Vi tillför **5 000 tkr** i investeringsbudgeten till MHN för att driva projekt med förnyelsebara energikällor i våra offentliga lokaler tillsammans med fastighetsägaren Armada kommunfastigheter.

Upprustning av badplatser

Badplatserna måste rustas upp då de idag inte är i den bästa formen vare sig tillgänglighet eller miljömässigt. Vi tillför **3 000 tkr** till investeringsbudgeten för 2026.

Lekplats till Berga Öppna förskola

Berga öppna förskola saknar idag helt lekplats utomhus för sina besökare. I takt med ökat efterfrågan och ökat antal besökare har behovet av en lekplats för barn, vårdnadshavare och pedagoger blivit alltmer aktuell. Vi tillför **500 tkr** till inköp och iordningställande av en lekplats till Berga öppna förskola.

Socialdemokraterna
Österåker

6.0 EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR

6.1 Driftbudget

Driftbudget (mnkr)	Budget Netto 2025	intäkter brutto 2026	kostnader brutto 2026	Budget Netto 2026	Plan Netto 2027	Plan Netto 2028
Kommunfullmäktige	-8,6	0,0	-11,6	-11,6	-3 177,0	-3 272,0
Valnämnden	-0,7	0,0	-3,8	-3,8		
Överförmyndarnämnden	-6,7	0,0	-8,1	-8,1		
Kommunstyrelse	-340,9	115,3	-512,1	-396,8		
Kultur- och fridsnämnden	-131,5	3,3	-159,3	-156,0		
Utbildningsnämnden	-1 426,9	176,1	-1 690,4	-1 514,4		
Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnden	-34,0	0,0	-38,7	-38,7		
Vård- och omsorgsnämnden	-770,5	136,2	-945,7	-809,5		
Socialnämnd	-112,5	28,9	-149,7	-120,8		
Byggnadsnämnd	-7,5	13,3	-23,5	-10,2		
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-9,2	7,5	-19,1	-11,6		
Nämndernas driftanslag	-2 849,0	480,5	-3 562,0	-3 081,5	-3 177,0	-3 272,0
Pensioner	-50,1	82,3	-131,2	-48,9	-51,2	-54,8
Övrigt / Oförutsedd verksamhet	-14,0	0,0	-16,0	-16,0	-16,0	-16,0
Drift inkl centrala poster	-2 816,7	612,1	-3 665,0	-3 052,9	-3 149,5	-3 246,1
Justering för Avskrivningar och Övriga poster*	47,3	-2,3	50,1	47,8	52,8	57,8
Drift efter justering	-2 769,4	478,2	-3 483,3	-3 005,1	-3 096,7	-3 188,3
Avskrivningar finansiell leasing	-42,5	0,0	-25,6	-25,6	-25,6	-25,6
Verksamhetens nettokostnad	-2 859,2	480,5	-3 559,0	-3 078,5	-3 175,1	-3 271,7

6.2 Resultatbudget

Resultatbudget (mnkr)	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	518,5	370,6	478,2	487,7	497,7
Verksamhetens kostnader	-3 240,1	-3 140,0	-3 483,3	-3 584,4	-3 686,0
Avskrivningar	-89,6	-89,8	-73,4	-78,4	-83,4
Verksamhetens nettokostnader	-2 811,2	-2 859,2	-3 078,5	-3 175,1	-3 271,7
Skatteintäkter	2 514,5	2 673,2	2 904,9	2 994,9	3 130,7
Generella statsbidrag och utjämning	343,1	285,0	276,6	305,6	334,6
Verksamhetens resultat	46,4	99,0	103,0	125,4	193,6
Finansiella intäkter	130,4	13,0	15,2	15,1	14,8
Finansiella kostnader	-79,8	-40,0	-46,4	-52,5	-56,1
Årets resultat	97,0	72,0	71,8	88,0	152,3
Utrymme för prioritering			1,8	8,0	62,3
Budgeterat resultat	97,0	72,0	70,0	80,0	90,0

6.3 Investeringsbudget

Investeringsanslag	Totalt 2026-2028	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunstyrelsen					
-varav SBF	-296	-85	-92	-99	-105
-varav Ledning	-30	-6	-10	-10	-10
-varav Civil beredskap	-30	-	-10	-10	-10
-varav enligt tabell nedan	-763,5	-	-480	-254	-30
Totalt Österåkers kommun	-356	-91	-591,5	-373	-155
Finansiell leasing*	0	-	0	0	0
Totalt Österåkers kommun, inkl finansiell leasing	-356	-91	-591,5	-373	-155

Förändringar i investeringsbudget, mnkr	Investeringsdel				Förstudie i drift			Ger kapitalkostnad			Ger avskrivning		
Text	2026	2027	2028 tid	Avskrivnings	2026	2027	2028	2026	2027	2028	2026	2027	2028
Ny simhall/badhus	200,0	150,0	0,0	30	10,0	0,0	0,0	-	6,2	10,6	-	6,7	11,7
Österåkers gymnasium, KOMVUX	150,0	50,0	0,0	30	6,0	0,0	0,0	-	4,7	6,0	-	5,0	6,7
Förskole, fritids och klassrumslyft	80,0	50,0	30,0	30	1,0	0,0	0,0	-	2,5	3,9	-	2,7	4,3
Ljusterö förskola	35,0	0,0	0,0	30	3,0	0,0	0,0	-	1,1	1,0	-	1,2	1,2
GC till Österåkers anstalten	6,0	0,0	0,0	50	0,2	0,0	0,0	-	0,2	0,2	-	0,1	0,1
Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler	5,0	1,0	0,0	10	0,2	0,0	0,0	-	0,2	0,2	-	0,5	0,6
Upprustning av badplatser	3,0	3,0	0,0	30	0,1	0,0	0,0	-	0,1	0,2	-	0,1	0,2
Lekplats Berga Öppna förskola	0,5	0,0	0,0	15	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Summa investeringar	479,5	254,0	30,0		20,5	0,0	0,0	-	14,9	22,4	-	16,3	24,8

6.4 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys enligt indirekt metod	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	97,0	72,8	70,0	80,0	90,0
Justering för ej likvidpåverkande poster	150,4	60,9	62,6	74,7	85,7
Övriga likvidpåverkande poster			37,0	35,0	55,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	247,4	133,7	169,6	189,7	230,7
Ökning/minskning av exploateringsstillgångar	3,8				
Ökning/minskning av kortfristiga fodringar	-120,4	-11,4	-8,6	-8,8	-9,0
Ökning/minskning av föråd och varulager					
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	60,2	-29,3			
Kassaflöde från den löpande verksamheten	191,1	93,0	161,0	180,9	221,8
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar					
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar					
Investering i materiella anläggningstillgångar	-98,1	-82,5	-731,5	-538,0	-220,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar					
Investering i kommunkoncernföretag					
Försäljning av kommunkoncernföretag					
Förvärv av finansiella tillgångar	-58,2				
Avyttring av finansiella tillgångar					
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-156,2	-82,5	-731,5	-538,0	-220,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning/minskning långfristiga skulder	-1,9	-3,2			
Ökning/minskning långfristiga placeringar					
Ökning/minskning långfristiga fodringar	-1,8	-11,1	0,0	0,0	0,0
Investeringsbidrag	10,9		5,0	4,5	5,0
Nyupptagna lån					
Amortering av skulder för finansiell leasing	-41,2				
Amortering av långfristiga skulder					
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-34,0	-14,3	5,0	4,5	5,0
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-35,3	-9,3	-29,4	-33,5
Årets kassaflöde	0,9	-39,1	-574,8	-382,0	-26,7
Likvida medel vid årets början	98,5	99,4	60,0	60,0	60,0
Likvida medel vid årets slut	99,4	60,0	60,0	60,0	60,0